

Sopspioner utnyttjar anti-terrorlagar

En anti-terrorlag som ger långtgående befogenheter för särskilt påträngande övervakning och kontroll av människor har börjat användas av brittiska kommuner för att råda bot på betydligt mindre dramatiska samhällsproblem. Såsom människor som sätter ut sin soptunna en dag för tidigt eller stör sina grannar. Detta är vad man brukar kalla ändamålsglidning.

"Regulation of Investigatory Powers Act 2000", förkortat RIPA, är en brittisk så kallad anti-terrorlag som antogs år 2000. Den ger myndigheter långtgående befogenheter att genomföra dold övervakning, avlyssning och liknande. och infördes som ett led i kampen mot terrorismen. Nu har det visat sig att lagen fungerar alldeles utmärkt även på brott av något lägre dignitet än terrorism. Som nedskräpning, till exempel.

Tidningen Daily Mail har begärt in information från Englands alla 474 kommuner. Av dem svarade 151, och av dessa uppgav mer än hälften (77 kommuner) att de under de senaste tre åren har använt RIPA-lagen för bekämpning av "hushållssopbrott, nedskräpning eller dumpning på allmän plats". Det har skett på högteknologiska sätt. Bland annat har kameror med rörelsedetektorer monterats upp och riktats mot misstänkta "hushållssopbrottslingar". Så här säger en polis i West Lindsey i Lincolnshire i ett samtal med en reporter som arbetade 'under cover':

"I vissa områden, särskilt där bostäderna är byggda i terrasser, har vi problem med att folk sätter ut sina svarta sopsäckar tre eller fyra dagar för tidigt. Det är svårt att identifiera exakt vem som placerat dem där. Kamerorna är gömda i konservburkar eller sätts på lyktstolpar och ger oss möjlighet att kontrollera vem som kommer ut ur vilken dörr och sätter av sopor. Ibland kan vi sätta upp dessa kameror inne i människors bostäder så att de kan överblicka gränderna."

Ibland är det lite mera gammaldags James Bond-metoder som kommunerna använder i kampen mot sopbrottsligheten. I Milton Keynes använde kommunen antiterrorlagen RIPA för att manuellt gå igenom innehållet i en soptunna i förhoppning att finna kuvert med adress på som skulle kunna avslöja vem som lämnat soporna.

Tidningen Scotland on Sunday har gjort en liknande undersökning. De fann att anti-terrorlagen under de senaste fem åren använts i Skottland i 274 operationer avseende 308 misstänkta brottslingar. Brotten det gällt har bland annat varit störande av grannar och illegal uppsättning av affischer. I Falkirk, exempelvis, har 105 operationer gjorts under de senaste fem åren, där "riktad övervakning" har satts in med anledning av "bullrigt eller annat antisocialt beteende". I Glasgow har 128 hemliga operationer genomförts under samma tid - i 59 fall användes telebolagens loggfiler (vem som ringt vem), i 69 fall användes riktad övervakning. I samtliga fall har RIPA använts som grund för att sätta in hemlig videoövervakning och/eller användning av loggfilerna över telefonanvändning.

En icke namngiven talesperson för en kommun sammanfattar kommunernas inställning väl i detta uttalande i tidningen Scotland on Sunday: "Det här har gjort det möjligt för oss att använda metoder som vi tidigare inte hade tillgång till och det har redan haft en stor inverkan på alla möjliga sorters illegal aktivitet".

Dessa avslöjanden om omfattande ändamålsglidning, där bland annat telebolagens känsliga loggfiler har använts för bagatellbrott, har relevans även för den svenska debatten. Under våren kommer ju den så kallade trafikdatalagringen upp i riksdagen. Det handlar om det EU-direktiv som infördes som ett led i det så kallade kriget mot terrorismen och som tvingar telebolag och internetleverantörer att lagra information för alla medborgare om vem vi ringer, mejlar, sms:ar och var vi befinner oss geografiskt när ett mobilsamtal påbörjas.

Antiterrorlag retar upp islänningar

Mera ändamålsglidning: Storbritannien har använt en antiterrorlag för att frysa isländska tillgångar i Storbritannien. Utan att någon terrorism är inblandad. Islänningarna är nu heligt ilska på Storbritannien och bär plakat med texten "Icelanders are not terrorists". Redan när media skrev om detta hade 15 procent av landets befolkning skrivit på en protestlista.

<http://scotlandonsunday.scotsman.com/scotland/Town-halls-resort-to-spy.3906463.jp>

<http://www.dailymail.co.uk/news/article-1082225/March-dustbin-Stasi-Half-councils-use-anti-terror-laws-watch-people-putting-rubbish-wrong-day.html#>

<http://en.wikipedia.org/wiki/RIPA>

<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article3631893.ab>

<http://www.dn.se/DNet/jsp/polopoly.jsp?d=148&a=844737>